

Volledig toilet contra naturel

Nico Bons en René Lubberdink in discussie over het doel en preparatie van koeien op het EK

‘Moet Nederland koeien inzenden naar het volgende EK in Brussel?’

Nico Bons hekelt de vraag. Een hernieuwde deelname, mits goed voorbereid, vindt hij vanzelfsprekend. René Lubberdink stelt deelname ter discussie en heeft weinig op met alle voorbereidingstechnieken. ‘Met plezier zou ik alle toplijnen afscheren en zodoende een keuring zo naturel mogelijk houden.’ Twee koeienkenners in een pittig debat over het koeien-EK.

Over één ding zijn Nico Bons uit Ottoland en René Lubberdink uit Barchem het eens. Voor het Europees kampioenschap vorige maand in Brussel waren Nederlands beste koeien geselecteerd. Voor de rest lopen de meningen van beide melkveehouders over de resultaten van de Europese confrontatie, op z'n zachtst gezegd, behoorlijk uiteen. De opmerking van Lubberdink: ‘Gezien de manier van presentatie en de koeien die winnen moeten we ons afvragen of we de volgende keer mee willen doen,’ staat lijnrecht tegenover uitspraken van Nico Bons als: ‘Nederland heeft er baat bij wanneer we goed scoren in Brussel’ en ‘De Nederlandse koeien moeten we de volgende keer gewoon veel beter voorbereiden.’

Onnatuurlijke toplijn

‘Ik wil niet overkomen als iemand die aan de zijlijn staat en alles beter weet’, zo meldt Bons voorafgaand aan de discussie. Hij geeft aan dat hij zich de afgelopen tijd behoorlijk heeft geërgerd aan de vraag in de media of Nederland nog wel met koeien naar Brussel moet gaan na de teleurstellende resultaten vorige maand. Daarover wil hij zijn me-

ning graag kwijt. ‘We zouden ons een slecht verliezer tonen wanneer we vanaf nu thuis blijven. We kunnen beter leren van waar het misging en over twee jaar beter voor de dag komen.’ Dat Nederland geen goede exterieurkoeien heeft, is volgens Bons een uitspraak waarmee je een groot aantal Nederlandse fokkers flink tekort doet. ‘In Brussel liepen de beste koeien van Nederland, maar ze straalden gewoonweg niet. Ze waren onvoldoende volgevreten, de uiers zaten niet vol en de toplijnen zaten er niet goed genoeg in. Ik weet zeker dat de verzorgers in Brussel gigantisch hun best hebben gedaan. Het is een hele klus geweest om inclusief dochtergroepen dertig koeien te toiletteren en te verzorgen. Er is gewoon niet alles uitgehaald wat er in zat en daarom moeten we volgende keer zeker weer meedoen.’

Lubberdink vindt dat de verzorgers prima werk hebben geleverd. ‘De fokrichting van een land zie je terug in de koeien in Brussel. De Zwitsers fokken al jaren op hoge achteruiers, dat hebben we dit jaar met eigen ogen kunnen zien. Met meer melk in de uiers bij de Nederlandse deelnemers krijg je de achteruiers echt niet hoog tot vlak onder de staart, je moet wel reëel zijn. En zo’n toplijn, dat vind ik sowieso niks. Ik vraag me dan altijd af wat zo’n koe te verbergen heeft. Met plezier zou ik gewoon alle toplijnen afscheren.’

Bons zakt verbaasd onderuit. ‘Dat is het toppunt. Wil je een resultaat in Brussel neerzetten, dan moet alles kloppen. De pensvulling, het uivolume en zeker een toplijn. Wil je de toplijnen verbieden? Dat

is compleet achterhaald, dat hadden we dan 15 jaar terug moeten doen. Meedoen op keuringen is topsport, je moet er gewoon alles aan doen om te winnen.’

De laatste opmerking raakt Lubberdink. ‘Kijk om je heen, de wielersport is bijna ten onder gegaan aan doping omdat wielrenners niet wisten wat wel en niet mocht. Topsport moet je naturel houden.’ Bons schudt het hoofd. ‘Wanneer je naar een feestje gaat, trek je toch ook je beste pak aan, doe je gel in je haar. Je zorgt ervoor dat je er op je best uitziet. Wanneer ik ’s morgens met hoofdpijn opsta en weet dat ik moet presteren, dan neem ik een aspirientje. Dat is allemaal zo onschuldig als wat. Zo gaat dat ook in Brussel. Wanneer we koeien naar het EK willen sturen die naturel zijn voorbereid, dan slaan we gewoon een flater.’

Lubberdink valt hem geprikkeld in de rede. ‘Wanneer ik koeien jureer wil ik dat de koe die ik aanwijs als kampioen, ook twee dagen later in het koppel nog herkenbaar is als een kampioenskoe. Volgens mij is het beter om een goede ruglijn te fokken dan er eentje kunstmatig op de rug te plakken.’ Bons: ‘Wat is er onnatuurlijk aan een toplijn? Het maakt de koe af. Op regionale keuringen is het misschien niet nodig, maar internationaal kun je niet zonder.’

Drie maanden voorbereiding

Een belangrijke vraag in de discussie is met welk doel de Nederlandse koeien naar Brussel afreizen. Lubberdink vindt het een plaats om het fokdoel te presenteren, terwijl Bons deelname belangrijk vindt om zo hoog mogelijk in het kampioenschap te eindigen. Dat is goed voor de uitstraling van de Nederlandse fokkerij. De beide veelhouders zitten duidelijk niet op één lijn. ‘Fokkerij moet je breed gedragen houden,’ stelt Lubberdink, ‘anders kom je uit op een klein hobbycircuit. Een fokveedag moet laagdrempelig zijn. Ik heb dat in Amerika gezien en zag het ook al tijdens de Belgische nationale keuring. De tribunes blijven leeg, omdat 95 procent van de boeren denkt dat zo’n keuring niets meer met de praktijk te maken heeft. De economie er-

René Lubberdink:

‘Een toplijn?’

Dat vind ik sowieso niets.

Met plezier zou ik alle toplijnen afscheren.’

van is helemaal zoek. Toplijnen, uiers prepareren, het heeft niets meer te maken met commerciële melkveehouderij.’

Dat vindt Bons allemaal erg overdreven. ‘Koeien voorbereiden is een apart vak. Maar al die verhalen over vloeistoffen in uiers pompen en ijzerdraad in de spenen om ze recht te zetten, het is allemaal onzin. Er wordt veel te gemakkelijk gezegd dat een cowfitter van een 85-puntenkoe een excellente koe kan maken.’

Om het gesprek even in rustiger vaarwater te laten geraken legt Bons uit hoe hij zijn koeien voorbereidt op een grote show. Drie maanden voor de keuring bindt hij al wekelijks de kop van de koe omhoog en loopt hij het 500 meter lange kavelpad op en af. Twee maanden voor tijd komen de koeien in het wekelijkse wasprogramma en een maand voor tijd leidt hij de dieren rond met een kettinghalster. Voor de HHH-keuring liet hij speciaal een cowfitter overkomen uit Canada. ‘Deze man maakt al 16 jaar lang alleen maar koeien klaar. Hij leeft van show tot show. Hij observeert de koeien, analyseert hoeveel melk er in de uiers kan, een op en top koeienman. Het is echt geen geheim dat bij onze koeien tijdens de HHH-show in de achterkwartieren zes uur meer melk zat dan in de voor- kwartieren. Maar dat is wel in overleg met mij gegaan. Dat is belangrijk, tussen de koeverzorger en de veehouder moet een sterke band ontstaan.’

Een dikwijls vergeten zaak noemt Bons de voeding. ‘Neem als veehouder je eigen voer mee. Het is onbegrijpelijk dat dat in Brussel niet is gebeurd. Je kunt er wel veel hooi in willen stoppen voor pensvulling, maar daarmee houd je de melkproductie niet op gang. Gun bovendien de koe in aanloop naar de keuring voldoende rust. Dat zou eigenlijk iemand van de selectiecommissie moeten

Nico Bons: gedreven voor een topprestatie in de keuringsring

Nico Bons (28) is melkveehouder in Ottoland. Fokken op topexterieur is een van de belangrijkste bedrijfsdoelen. Hij bouwde zelfs een nieuwe ligboxenstal met speciale aandacht voor het huisvesten en presenteren van top-exterieurkoeien. Een van de bekendste uitspraken van Bons, die hij in Veeteelt deed, is dat hij ooit hoopt met een eigengefokte koe de NRM te winnen. In december vorig jaar was hij de meest succesvolle inzender tijdens de HHH-show. Dat

kwam mede doordat een Canadese cowfitter zijn koeien in optima forma voorbereidde voor de keuring. De HHH-kampioenes schreef hij bewust niet in voor het EK omdat hij hun rust wilde gunnen. Geen van zijn andere koeien was geselecteerd voor Brussel. Bons bekeek het EK vanaf de zijlijn, op de tribune. 'Ik heb zaterdag tijdens het EK op de tribune zitten genieten van het spektakel. Prachtig vond ik het, je hart gaat echt sneller kloppen bij het zien van al die klassekoeien.'

kunnen en durven zeggen. Een keuring vreet energie. Kijk naar de Nederlandse Roza. Drie keuringen binnen twee maanden, dat is gewoon te vermoeiend voor haar geweest.'

Open inschrijving

Lubberdink is kritisch na het horen van Bons' voorbereidingen. 'Ik heb er echt respect voor wat je er allemaal voor over hebt. Ik vraag me af of het gros van de veehouders hier tijd voor vrij kan en wil maken. We staan in Brussel om onze fokkerikoers te laten zien. Als die te veel afwijkt van de werkelijkheid, dan moet je je als stamboek afvragen wie de kosten moet dragen van de deelname. Nu doen alle boeren dat via het stamboek, maar is dat wel reëel?'

Misschien moet er eerst eens kritischer naar de kosten van EK-deelname gekeken worden denkt Bons. 'Wanneer Nederland goede resultaten bereikt, profiteren wel alle Nederlandse veehouders daarvan. Ik vind het gezamenlijk dragen van de kosten daarom geen verkeerde zaak.' Lubberdink: 'Misschien moeten we maar naar een open inschrijving toe en mensen uit jouw circuit zelf uit laten maken wie de beste koe heeft en mee wil doen.'

Bons is het daar absoluut niet mee eens. 'Mijn circuit? Je moet eens zien hoeveel keuringen er momenteel zijn en dat had toch niemand na de MKZ-periode verwacht. Het keuringscircuit leeft.' Een open inschrijving voor het EK lijkt Bons alleen een goed idee wanneer het stamboek besluit om niet meer naar het EK te gaan.

Reageren? De discussie over het optreden van Nederlandse koeien tijdens het EK speelt niet alleen tussen Nico Bons en René Lubberdink. Deze gaat verder op de Veeteeltsite www.veeteelt.nl; daar is een uitgebreide discussie gaande tussen voor- en tegenstanders.

'Dan moeten de veehouders die de neuzen dezelfde kant op hebben staan en wel naar Brussel willen samen een commissie vormen en proberen de beste koeien te selecteren. In ieder geval denk ik dat het verstandig is de selectiecommissie uit te breiden met een cowfitter. Die kan het beste inschatten met welke koeien hij het beste kan werken.' Lubberdink vraagt zich af of de winnende koe in Brussel nog wel een commerciële koe is. 'Die past niet meer in de normale

Nederlandse stallen.' Bons: 'En de kampioensvaars Sabbiona Pascia dan? Die past in iedere ligboxenstal.' Lubberdink vindt dat economie steeds belangrijker wordt en daarbij passen geen koeien in aparte stroboxen. 'In het buitenland roept iedereen dat we in Nederland wegwerpkoeien fokken en nu laten we de oudste koeien van de keuring zien en dan worden ze achteraan geplaatst.'

'Onzin', vindt Bons. 'De Roza van Puttenstein, dat is toch een commerciële koe, daar zijn we het allebei vast wel over eens. Brussel is in de eerste plaats een plek waar puur exterieur wordt getoond. Dat heeft Nederland ook gedaan met zijn dochtergroepen. Stadel en Addison waren de beste groepen van de dag, maar dat moet je niet verheerlijken. De reistijden en de selectiemogelijkheden voor Nederland waren gunstiger dan voor de andere landen.' Daar wil Lubberdink zich wel bij aansluiten. 'Het tonen van dochtergroepen van Stadel en Addison was een prima zet. Dat waren hardwerkende, eerlijke koeien en daar hadden de media veel meer aandacht aan moeten besteden.' Gelukkig. Op het laatst zijn ze het toch nog op één punt met elkaar eens.

René Lubberdink: fokken op economie en naturel showen

René Lubberdink (37) was tien jaar lang NRS-inspecteur. Sinds 1999 is hij fulltime melkveehouder in Barchem, waar 75 koeien worden gemolken. DPS vormt de leidraad voor het fokken van duurzame koeien met een hoog eiwitpercentage. René Lubberdink is een gewaardeerd jurylid voor roodbont en aan de vooravond van het EK in Brussel jureerde hij het nationaal kampioenschap van België. Voor het EK maakte hij bovendien deel uit

van de selectiecommissie roodbont voor Nederland. 'Ik had een goed gevoel over de geselecteerde koeien. De roodbonten vormden een goede afspiegeling van de huidige Nederlandse fokkerij.' Lubberdink vindt extreme aandacht voor toilet zoals toplijnen aan koeien op een keuring absoluut overbodig. 'Wat is er mooier dan een keuring winnen met een koe die natuurlijk is getoiletteerd?'

